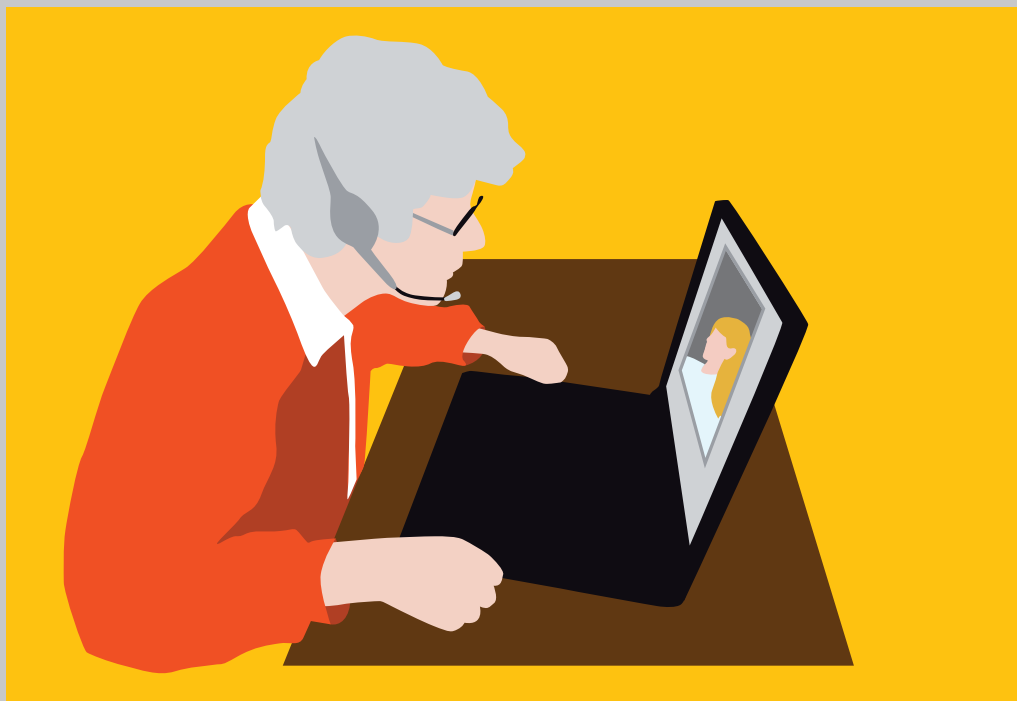

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH- TAKEN EN DAARVOOR BENODIGDE COMPETENTIES

IN RELATIE TOT DE KERNBEGRIPPEN VAN BACHELOR NURSING 2020

KENNISCENTRUM
INNOVATIE VAN ZORGVERLENING

Colofon

Auteurs: Thijs van Houwelingen, Anne Moerman, Helianthe Kort, Olle ten Cate
Vormgeving: Troost communicatie, Utrecht

ISBN/EAN: 978-90-8928-091-6

Contact

Dhr. Thijs van Houwelingen MSc, RN, promovendus 'eHealth-onderwijs'
thijs.vanhouwelingen@hu.nl
www.thijsvanhouwelingen.hu.nl

Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening,
Lectoraat Vraaggestuurde Zorg

Meer informatie:
www.innovatievanzorgverlening.onderzoek.hu.nl

© Hogeschool Utrecht, april 2015

Verspreiding of verveelvoudiging van de inhoud van dit document is niet toegestaan zonder expliciete toestemming van de auteurs. Dit document wordt ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van verpleegkundig onderwijs.

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	5
Verpleegkundige ehealth-taak 1. Analyseren en interpretatie van binnenkomende data afkomstig van zelfmetingen en automatische controles	6
Verpleegkundige ehealth-taak 2. Triëren bij binnenkomende gesprekken en alarmmeldingen	7
Verpleegkundige ehealth-taak 3. Zorgvragers of mantelzorgers instrueren bij het toepassen van zelfzorg via beeldcommunicatie	8
Verpleegkundige ehealth-taak 4. Zorgvragers voorlichten over de mogelijkheden van het gebruik van technologie om hiermee, bij een dreigend isolement, hun sociale netwerk te versterken	9
Verpleegkundige ehealth-taak 5. Werven van zorgvragers die in aanmerking komen voor het gebruik van ehealth-technologie	10
Verpleegkundige ehealth-taak 6. Psychosociale steun verlenen via beeldcommunicatie	11
Verpleegkundige ehealth-taak 7. Helpt de zorgvrager bij het gebruik van technologie	12
Verpleegkundige ehealth-taak 8. Verpleegplan/zorgleefplan evalueren en bijstellen via beeldcommunicatie	13
Verpleegkundige ehealth-taak 9. Begeleiden en intercollegiaal consult verlenen via beeldcommunicatie	14
Verpleegkundige ehealth-taak 10. Monitoren van lichaamsfuncties en leefpatroon via beeldcommunicatie	15
Verpleegkundige ehealth-taak 11. Geven van gezondheidsvoorlichting op afstand	16
Verpleegkundige ehealth-taak 12. Zorgvrager stimuleren tot het ondernemen van gezondheidsbevorderende activiteiten via beeldcommunicatie	17
Verpleegkundige ehealth-taak 13. Coördineren van zorg met gebruik van ehealth-technologie	18
Verpleegkundige ehealth-taak 14. Uitvoeren van een dubbel-check van collega	19
Auteursinformatie	20

Hogeschool Utrecht

Hogeschool Utrecht (HU) is een kennisorganisatie waar door hoogwaardig onderwijs en onderzoek wordt gewerkt aan innovatie en professionalisering van de beroepspraktijk. Het is een sterk groeiende, dynamische hogeschool. De HU is gevestigd op het Utrecht Science Park, nabij strategische, kennisintensieve partners UU en UMCU. Kennisontwikkeling en kenniscirculatie beschouwt de HU als één van haar kerntaken. De HU investeert dan ook in vraaggericht toegepast onderzoek, kenniscirculatie en kennisvalorisatie en levert als University of Applied Sciences door onderwijs en onderzoek een grote bijdrage aan de innovatie van de beroepspraktijk en daarmee aan de sociale en economische ontwikkeling van de innovatieve regio Utrecht/Amersfoort.

HU kenniscentra

De HU kent zes kenniscentra waarbinnen het onderzoek plaatsvindt. Verschillende lectoraten binnen een bepaald onderzoeksdomein vormen samen een kenniscentrum. Een kenniscentrum doet onderzoek op specifieke thema's, in samenspraak met het beroepenveld. Elk kenniscentrum binnen de HU heeft een eigen website. Op deze sites vindt u informatie over de individuele onderzoeksgebieden, onderzoeken en projecten. Ook worden de lectoren aan u voorgesteld. Het overzicht van de kenniscentra vindt u op www.onderzoek.hu.nl

WOORD VOORAF

Dit overzicht van verpleegkundige eHealth-taken en bijbehorende competenties is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door het Lectoraat Vraaggestuurde Zorg, Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening Hogeschool Utrecht en het Expertisecentrum voor Onderwijs en Opleiding Universitair Medisch Centrum Utrecht.

De volledige wetenschappelijke studie wordt aangeboden bij een internationaal wetenschappelijk tijdschrift. Vanwege de grote interesse en actualiteit van het onderwerp is besloten de resultaten alvast beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van eHealth-onderwijs. Rond het einde van dit jaar zal een link naar deze wetenschappelijke publicatie in dit document worden opgenomen.

De bacheloropleidingen Verpleegkunde in Nederland staan voor de uitdaging het nieuwe beroepsprofiel Bachelor Nursing 2020¹ te vertalen naar het onderwijs. Een deel van het nieuwe curriculum gaat over de inzet van eHealth. In dit document worden 14 verpleegkundige beroepstaken omschreven waarbij eHealth wordt ingezet. Bij de samenstelling van de taken is gewerkt volgens de systematiek van 'Entrustable Professional Activities' (EPA's)². Deze systematiek gaat ervan uit dat een (zorg)professional een beroepsactiviteit (EPA) pas wordt toevertrouwd wanneer hij/zij voldoende competenties heeft om deze activiteit zelfstandig uit te voeren. Een EPA kan beschouwd worden als een beroepstaak.

In 2014 heeft een panel van 51 eHealth-experts per taak vastgesteld welke kennis, vaardigheden en houding zij van een verpleegkundige verlangen alvorens zij een verpleegkundige het toevertrouwen om de desbetreffende eHealth-taak zelfstandig uit te voeren. Daarnaast wordt per taak aangegeven aan welk kernbegrip van Bachelor Nursing 2020 de taak gekoppeld kan worden en welke CanMEDS-rollen relevant zijn bij de uitvoering.

Wij bedanken de volgende organisaties voor hun deelname aan het expertpanel:

Hogescholen:

- Haagse Hogeschool
- Hanzehogeschool Groningen
- Hogeschool Rotterdam
- Hogeschool Utrecht
- Hogeschool Zuyd
- Windesheim

Zorgorganisaties:

- Beweging 3.0
- Careyn Utrecht
- Evean
- Sensire
- Thebe
- Vierstroom
- Zorgcentrale.nl
- ZuidZorg

Technologieleveranciers:

- Focus Cura
- Mextal
- Curit
- Sananet
- Verklizan
- Boomerweb

1 Stuurgroep Bachelor of Nursing 2020. (2015). In Lambregts J., Grotendorst A. en van Merwijk C. (Eds.), *Bachelor nursing 2020: Een toekomstbestendig opleidingsprofiel 4.0* (1st ed.). Landelijk Overleg Opleidingen Verpleegkunde.
<http://www.loov2020.nl/wp-content/uploads/2014/02/Bachelor-Nursing-2020-4.0.pdf>

2 ten Cate, O. (2013). Nuts and bolts of entrustable professional activities. *Journal of Graduate Medical Education*, 5(1), 157-158.
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3613304/>

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 1: ANALYSEREN EN INTERPRETATIE VAN BINNENKOMENDE DATA AFKOMSTIG VAN ZELFMETINGEN EN AUTOMATISCHE CONTROLES

Kernbegrip: Klinisch redeneren

CanMEDS-rol: zorgverlener (tevens: communicator / organisator / professional en kwaliteitsbevorderaar)

Context: thuiszorg / polikliniek

Omschrijving: Het diagnosticeren en bewaken van vitale functies is een kerntaak van de verpleegkundige. Op dit moment worden er in de zorg technologieën gebruikt waarbij (lichaams-)functies van de zorgvrager automatisch worden gecontroleerd en getransporteerd. Voorbeelden hiervan zijn een hartslagmeter, maar ook een bewegingssensor die bijhoudt hoeveel de zorgvrager beweegt of een medicatiealarm dat alarmeert wanneer de zorgvrager zijn medicatie is vergeten. Daarnaast kunnen zorgvragers zelfmetingen toepassen, bijvoorbeeld hun eigen bloeddruk meten. De data afkomstig van de zelfmetingen en automatische controles wordt getransporteerd naar een zorginstelling. De verpleegkundige analyseert en interpreteert deze binnenkomende data. De verpleegkundige beoordeelt of de binnenkomende data alarmerend zijn en bepaalt welke actie er ingezet wordt.

Kennis

- Klinische kennis
- Kennis van de procedure wat te doen in geval van nood
- Kennis van de (klinische) beperkingen van eHealth-technologie

Vaardigheden

- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Is in staat om de apparatuur te controleren op functionaliteit
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (a): is in staat om data te meten, vergelijken, groeperen en interpreteren
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (b): is in staat om data helder te presenteren aan collega-zorgverleners en de desbetreffende zorgvrager
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert

Attitude

- Moedigt het gebruik van elektronische meetapparatuur aan voor het verzamelen van gedetailleerde informatie over de zorgvrager
- Is geduldig

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 2: TRIËREN BIJ BINNENKOMENDE GESPREKKEN EN ALARMMELDINGEN

Kernbegrip: Klinisch redeneren

CanMEDS-rol: zorgverlener (tevens: communicator / samenwerkingspartner / reflectieve EBP-professional / organisator)

Context: thuiszorg / polikliniek

Omschrijving: Bij binnenkomende alarmmeldingen via beeld, telefonisch of binnenkomende data beoordeelt de verpleegkundige de situatie met gebruik van een spreek-luisterverbinding en/of beeldcommunicatie. Bij een spreek-luisterverbinding is er geen beeld beschikbaar. De verpleegkundige beoordeelt op afstand wat er aan de hand is en wat de ernst van de situatie is en zorgt voor een afwikkeling conform protocol.

Kennis

- Kennis van procedure wat te doen in geval van nood
- Klinische kennis
- Kennis van de (klinische) beperkingen van eHealth-technologie
- Weten hoe technologie ingezet kan worden in het delen van informatie met collega-zorgverleners
- Kennis van relevante protocollen

Vaardigheden

- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Kan snel schakelen tussen verschillende zorgvragers / hulpvragen en hierin prioriteren
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Observatievaardigheden: kan via non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (a): is in staat om data te meten, vergelijken, groeperen en interpreteren
- Triage vaardigheden en klinisch redeneren
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert

Attitude

- Is geduldig
- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)
- Kan empathie overbrengen via beeld met behulp van gezichtsuitdrukking en verbale communicatie

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 3: ZORGVRAGERS OF MANTELZORGERS INSTRUEREN BIJ HET TOEPASSEN VAN ZELFZORG VIA BEELDCOMMUNICATIE

Kernbegrip: Uitvoeren van zorg

CanMEDS-rol: zorgverlener (tevens: communicator / samenwerkingspartner / reflectieve EBP-professional / professional en kwaliteitsbevorderaar)

Context: thuiszorg / polikliniek

Omschrijving: In het kader van empowerment stimuleert de verpleegkundige de zorgvrager om de zorg voor de ziekte zelf ter hand te nemen, aangeduid als zelfzorg. Om dit op een veilige manier te laten plaatsvinden, heeft de verpleegkundige een belangrijke rol in het informeren en instrueren van zorgvragers en ondersteunen van mantelzorgers. Deze instructie kan plaatsvinden via beeldcommunicatie. Hoewel er meer zelfzorgtaken mogelijk zijn, instrueert de verpleegkundige de zorgvrager en ondersteunt de mantelzorger in ieder geval bij zelfzorgtaken: bloedglucosewaarde meten, insuline toedienen, fistelzakje van de stoma verwisselen, toedienen van intramusculaire medicatie, bloeddruk meten, wondverzorging, katheter verzorgen.

Kennis

- Klinische kennis
- Kennis van de (klinische) beperkingen van eHealth-technologie

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Kan de zorgvrager trainen in het gebruik van de apparatuur
- Observatievaardigheden: kan non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Kan helder communiceren via beeld en weet wat hierbij de aandachtspunten zijn (stemgebruik, lichtinval, achtergrond e.d.)
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Kan zorgvragers op hun gemak stellen wanneer zij zich onzeker voelen over het gebruik van technologie

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Is geduldig
- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)
- Kan empathie overbrengen via beeld met behulp van gezichtsuitdrukking en verbale communicatie

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 4: ZORGVRAGERS VOORLICHTEN OVER DE MOGELIJKHEDEN VAN HET GEBRUIK VAN TECHNOLOGIE OM HIERMEE, BIJ EEN DREIGEND ISOLEMENT, HUN SOCIALE NETWERK TE VERSTERKEN

Kernbegrip: Zelfmanagement versterken

CanMEDS-rol: zorgverlener (tevens: communicator / samenwerkingspartner / reflectieve EBP-professional)

Context: ouderenzorg / thuiszorg / ambulante psychiatrie

Omschrijving: De verpleegkundige is medeverantwoordelijk om de zorgvrager te ondersteunen in het onderhouden en versterken van haar sociale netwerk. De verpleegkundige probeert hiermee te voorkomen dat de zorgvrager in een sociaal isolement belandt. Voor het versterken van een sociaal netwerk zijn er met behulp van technologie de volgende mogelijkheden: media als Skype, Facetime, social-media-websites, e-mail en een Smartphone kunnen worden ingezet om contact met familie en / of naasten te onderhouden en versterken. Hierbij wijst de verpleegkundige de zorgvrager op de mogelijkheden van deze media.

Kennis

- Kennis van de mogelijke voordelen van technologie en sociale media
- Weten hoe eHealth-technologie ingezet kan worden in bestaande zorgpaden

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Kan de zorgvrager trainen in het gebruik van de apparatuur
- Basisvaardigheden op het gebied van ICT, zoals het gebruik van internet en een personal computer
- Technologische vaardigheden op het gebied van nieuwe technologie
- Kan zorgvragers op hun gemak stellen wanneer zij zich onzeker voelen over het gebruik van technologie
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Kan beoordelen wat de zorgvragers' wensen en voorkeuren zijn met betrekking tot (eHealth-)technologie
- Is in staat om de voordelen van technologie en sociale media over te brengen aan de zorgvrager

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Heeft zelf het vertrouwen dat eHealth-technologie niet moeilijk is in gebruik
- Is geduldig
- Is in staat om een gevoel van privacy en vertrouwelijkheid te bevorderen bij het gebruik van beeldcommunicatie
- Motiverende houding

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 5: WERVEN VAN ZORGVRAGERS DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR HET GEBRUIK VAN EHEALTH-TECHNOLOGIE

Kernbegrip: Indiceren van zorg

CanMEDS-rol: zorgverlener (tevens: communicator / samenwerkingspartner / organisator)

Context: thuiszorg / polikliniek / ambulante psychiatrie

Omschrijving: De verpleegkundige heeft een functie in het screenen en opsporen van zorgvragers die in aanmerking komen voor het gebruik van eHealth-technologie. De zorgverlener schat in - bijvoorbeeld tijdens een gesprek bij de zorgvrager thuis - wat de fysieke en cognitieve mogelijkheden van de zorgvrager zijn om eHealth-technologie te gebruiken. Daarnaast maakt de verpleegkundige een inschatting van de motivatie van de zorgvrager. In het assessment met de zorgvrager bespreekt de verpleegkundige hoe eHealth-technologie kan bijdragen aan het langer zelfstandig thuis wonen door (a) het hebben van meer eigen regie, (b) meer zelfstandigheid, (c) meer privacy en (d) het bevorderen van contacten buitenshuis.

Kennis

- Kennis van de mogelijke voordelen van eHealth-technologie
- Weten hoe eHealth-technologie ingezet kan worden in bestaande zorgpaden
- Kennis van de (klinische) beperkingen van eHealth-technologie
- Kennis van het beleid, procedures en protocollen van de organisatie omtrent de inzet van eHealth-technologie

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Kan zorgvragers op hun gemak stellen wanneer zij zich onzeker voelen over het gebruik van technologie
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Kan zorgvragers beoordelen of zij in aanmerking komen voor het gebruik van (eHealth-) technologie aan de hand van vastgestelde criteria (bijvoorbeeld: cognitief vermogen, technologische vaardigheden, motivatie)
- Kan beoordelen wat de zorgvragers' wensen en voorkeuren zijn met betrekking tot (eHealth-)technologie
- Is in staat om de voordelen van eHealth-technologie over te brengen aan de zorgvrager

Attitude

- Heeft zelf het vertrouwen dat eHealth-technologie niet moeilijk is in gebruik
- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Staat open voor het gebruik van nieuwe innovaties op het gebied van ICT (met inachtneming van het belang van de bescherming vertrouwelijkheid)

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 6: PSYCHOSOCIALE STEUN VERLENEN VIA BEELDCOMMUNICATIE

Kernbegrip: Persoonsgerichte communicatie

CanMEDS-rol: communicator (tevens: zorgverlener / samenwerkingspartner / reflectieve EBP-professional)

Context: thuiszorg / ambulante psychiatrie

Omschrijving: Een verpleegkundige dient oog te hebben voor mogelijke psychosociale problemen van een zorgvrager. Het doel bij psychosociale zorg is mensen op een humane manier te bejegenen en te ondersteunen om een volwaardige plaats in de samenleving te verwerven. Dit kan 'ongeplande psychosociale zorg' zijn, wanneer het een onderdeel is van de dagelijkse somatische zorg, maar ook 'ingeplande psychosociale zorg', wanneer deze apart wordt ingepland. Beide vormen van psychosociale zorg verleent de verpleegkundige naast face-to-face, ook via beeld.

Kennis

- geen consensus bereikt over specifieke benodigde kennis

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Beschermde de privacy van zichzelf en de privacy van de zorgvrager door bij het gebruik van eHealth-technologie ethische overwegingen en wet- en regelgeving in acht te nemen
- Observatievaardigheden: kan via non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Kan een vertrouwelijke omgeving en een prettige sfeer creëren tijdens beeldcommunicatie
- Kan helder communiceren via beeld en weet wat hierbij aandachtspunten zijn (stemgebruik, lichtinval, achtergrond e.d.)

Attitude

- Is in staat om een gevoel van privacy en vertrouwelijkheid te bevorderen bij het gebruik van beeldcommunicatie
- Kan empathie overbrengen via beeld met behulp van gezichtsuitdrukking en verbale communicatie
- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)
- Is geduldig
- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 7: HELPT DE ZORGVRAGER BIJ HET GEBRUIK VAN TECHNOLOGIE

Kernbegrip: Inzet informatie- en communicatietechnologie (ICT)

CanMEDS-rol: communicator (tevens: zorgverlener / organisator)

Context: ouderenzorg / thuiszorg / ambulante psychiatrie

Omschrijving: De verpleegkundige is het eerste aanspreekpunt voor zorgvragers wanneer zij problemen ervaren met het gebruik van technologie. De verpleegkundige dient de zorgvrager te ondersteunen bij het vinden van een oplossing.

Kennis

- Kennis van de procedure, wat te doen in geval van nood
- Kennis van het beleid, procedures en protocollen van de organisatie omtrent de inzet van eHealth-technologie
- Kennis over wat te doen als de technologie niet werkt

Vaardigheden

- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Coachingsvaardigheden
- Is in staat om de apparatuur te controleren op functionaliteit
- Kan de zorgvrager trainen in het gebruik van de apparatuur
- Observatievaardigheden: kan non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Kan zorgvragers op hun gemak stellen wanneer zij zich onzeker voelen over het gebruik van technologie
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen
- Kan zorgvragers beoordelen of zij in aanmerking komen voor het gebruik van (eHealth-) technologie aan de hand van vastgestelde criteria (bijvoorbeeld: cognitief vermogen, technologische vaardigheden, motivatie)

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Kan empathie overbrengen via beeld met behulp van gezichtsuitdrukking en verbale communicatie
- Is geduldig
- Blijft rustig en vriendelijk tegenover de patiënt en analytisch ten behoeve van probleemoplossing
- Is in staat om vertrouwen in de ingezette technologie over te brengen aan de zorgvrager

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 8: VERPLEEGPLAN/ZORGLEEFPLAN EVALUEREN EN BIJSTELLEN VIA BEELDCOMMUNICATIE

Kernbegrip: Continuïteit van zorg

CanMEDS-rol: samenwerkingspartner (tevens: zorgverlener / communicator / reflectieve EBP-professional / organisator)

Context: thuiszorg / ambulante psychiatrie

Omschrijving: De verpleegkundige is erop gericht om de zorgvrager en mantelzorgers actief te betrekken bij het verpleegplan/zorgleefplan. Daarom evalueert de verpleegkundige het verpleegplan/zorgleefplan met in ieder geval de desbetreffende zorgvrager. De verpleegkundige evalueert - wanneer zorgvrager de mogelijkheid heeft tot beeldcommunicatie- het verpleegplan/zorgleefplan via beeldcommunicatie. Wanneer de zorgvrager gebruik maakt van eHealth-technologie wordt de inzet hiervan meegenomen in de evaluatie. De inzet van eHealth-technologie is immers onderdeel van het verpleegplan/zorgleefplan. Daarnaast organiseert de verpleegkundige overleggen via beeldcommunicatie en zit deze voor; overleg met de zorgvrager, mantelzorgers en betrokken zorgverleners, om hiermee de betrokkenheid bij het verpleegplan/zorgleefplan te vergroten.

Kennis

- Klinische kennis

Vaardigheden

- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Is in staat om een Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) te gebruiken
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (b): is in staat om data helder te presenteren aan collega-zorgverleners en de desbetreffende zorgvrager
- Kan een risicopreventieplan opstellen om zorgvragers te ondersteunen in het op een veilige manier zelfstandig thuis wonen
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 9: BEGELEIDEN EN INTERCOLLEGIAAL CONSULT VERLENEN VIA BEELDCOMMUNICATIE

Kernbegrip: Deskundigheidsbevordering

CanMEDS-rol: reflectieve EBP-professional (tevens: zorgverlener / communicator / samenwerkings-partner)

Context: thuiszorg / polikliniek / algemeen ziekenhuis / ambulante psychiatrie

Omschrijving: Verpleegkundigen hebben een taak om (nieuwe) collega's en verzorgenden te begeleiden bij het uitvoeren van vastgestelde taken en functies. Ook vragen verpleegkundigen bij twijfel, of gebrek aan expertise een collega of andere zorgverlener in consult via beeldcommunicatie.

Kennis

- Weten hoe technologie ingezet kan worden in het delen van informatie met collega-zorgverleners
- Klinische kennis
- Kennis van het beleid, procedures en protocollen van de organisatie omtrent de inzet van eHealth-technologie
- Kennis van wet- en regelgeving rondom de bescherming en uitwisseling van medische gegevens, bijvoorbeeld: databescherming, informed consent en vertrouwelijkheid

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Basisvaardigheden op het gebied van ICT, zoals het gebruik van internet en een personal computer
- Technologische vaardigheden op het gebied van nieuwe technologie
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (b): is in staat om data helder te presenteren aan collega-zorgverleners en de desbetreffende zorgvrager
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Kan helder communiceren via beeld en weet wat hierbij aandachtspunten zijn (stemgebruik, lichtinval, achtergrond e.d.)

Attitude

- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)
- Is in staat om een gevoel van privacy en vertrouwelijkheid te bevorderen bij het gebruik van beeldcommunicatie

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 10: MONITOREN VAN LICHAAMSFUNCTIES EN LEEFPATROON VIA BEELDCOMMUNICATIE

Kernbegrip: Preventiegericht analyseren

CanMEDS-rol: gezondheidsbevorderaar (tevens: zorgverlener / communicator / organisator)

Context: thuiszorg / polikliniek / ambulante psychiatrie

Omschrijving: Het diagnosticeren en bewaken van vitale functies en de leefstijl van de zorgvrager is mogelijk via beeldcommunicatie. De verpleegkundige monitort de gezondheidscondities, het leefpatroon, dag- en nachtritme van de zorgvrager door vraagstelling en observatie via beeldcommunicatie. Wanneer er signalen zijn van gezondheidsbedreiging bepaalt de verpleegkundige welke actie er wordt ingezet.

Kennis

- Klinische kennis
- Kennis van de procedure wat te doen in geval van nood
- Kennis van de mogelijkheden waarop gezondheidsgerelateerde data verzameld kan worden voor het monitoren van de zorgvrager

Vaardigheden

- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Is in staat om de apparatuur te controleren op functionaliteit
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (a): is in staat om data te meten, vergelijken, groeperen en interpreteren
- Observatievaardigheden: kan via non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Kan helder communiceren via beeld en weet wat hierbij aandachtspunten zijn (stemgebruik, lichtinval, achtergrond e.d.)
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Kan zorgvragers beoordelen of zij in aanmerking komen voor het gebruik van (eHealth-) technologie aan de hand van vastgestelde criteria (bijvoorbeeld: cognitief vermogen, technologische vaardigheden, motivatie)

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Moedigt het gebruik van elektronische meetapparatuur aan voor het verzamelen van gedetailleerde informatie over de zorgvrager

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 11: GEVEN VAN GEZONDHEIDSVORLICHTING OP AFSTAND

Kernbegrip: Gezond gedrag bevorderen

CanMEDS-rol: gezondheidsbevorderaar (zorgverlener / communicator / samenwerkingspartner)

Context: thuiszorg / polikliniek / ambulante psychiatrie

Omschrijving: Het geven van gezondheidsvoorlichting is een belangrijk onderdeel van het takenpakket van verpleegkundigen. Gezondheidsvoorlichting hoeft niet altijd face-to-face te worden gegeven, maar kan ook op afstand. Daarom geeft de verpleegkundige naast face-to-face-gezondheidsvoorlichting, gezondheidsvoorlichting met gebruik van in ieder geval de media beeldcommunicatie, e-mail en internet. De verpleegkundige schat per situatie in welk medium het meest geschikt is. Bij het geven van gezondheidsvoorlichting verwijst de verpleegkundige de zorgvrager naar betrouwbare internetwebsites met gezondheidsinformatie.

Kennis

- Klinische kennis
- Weten hoe eHealth-technologie ingezet kan worden in bestaande zorgpaden
- Zicht op welke bronnen patiënten geneigd zijn te gebruiken voor het vinden van informatie over hun ziekte
- Zicht op de betrouwbaarheid van verschillende internetsites met gezondheidsinformatie

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Basisvaardigheden op het gebied van ICT, zoals het gebruik van internet en een personal computer
- Observatievaardigheden: kan via non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Kan helder communiceren via beeld en weet wat hierbij aandachtspunten zijn (stemgebruik, lichtinval, achtergrond e.d.)
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Is in staat om de zorgvrager advies te geven over betrouwbare internetsites met gezondheidsinformatie zorgportalen en medische mobiele applicaties
- Kan zorgvragers beoordelen of zij in aanmerking komen voor het gebruik van (eHealth-) technologie aan de hand van vastgestelde criteria (bijvoorbeeld: cognitief vermogen, technologische vaardigheden, motivatie)

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling
- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)
- Is in staat om een gevoel van privacy en vertrouwelijkheid te bevorderen bij het gebruik van beeldcommunicatie
- Kan empathie overbrengen via beeld met behulp van gezichtsuitdrukking en verbale communicatie

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 12: ZORGVRAGER STIMULEREN TOT HET ONDERNEMEN VAN GEZONDHEIDSBEVORDERENDE ACTIVITEITEN VIA BEELDCOMMUNICATIE

Kernbegrip: Gezond gedrag bevorderen

CanMEDS-rol: gezondheidsbevorderaar (tevens: zorgverlener / communicator / samenwerkings-partner / organisator)

Context: thuiszorg / polikliniek / ambulante psychiatrie

Omschrijving: De verpleegkundige heeft een rol in het bevestigen en bekrachtigen van de zorgvrager, aangeduid als empowerment. Door de zorgvrager te stimuleren tot het ondernemen van gezondheidsbevorderende activiteiten, maakt de verpleegkundige de zorgvrager sterker. Een verpleegkundige doet dit ook op afstand, via beeld. Een verpleegkundige stimuleert de zorgvrager in ieder geval tot het doen van ademhalingstechnieken, het innemen van medicatie (medicatierouw bevorderen), en het volgen van een dagprogramma. Daarnaast stimuleert de verpleegkundige de zorgvrager om zijn of haar gezondheid zoveel mogelijk zelf onder controle te houden, aangeduid als zelfmanagement. De verpleegkundige adviseert de zorgvrager welke medische mobiele applicaties, (automatische) meetapparatuur en zorgportalen (online platform voor het uitwisselen van zorginformatie) hij of zij kan gebruiken om een actieve rol te spelen in het controleren van zijn of haar eigen gezondheid.

Kennis

- Klinische kennis
- Kennis van de mogelijke voordelen van eHealth-technologie

Vaardigheden

- Coachingsvaardigheden
- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Kan de zorgvrager trainen in het gebruik van de apparatuur
- Kan een risicopreventieplan opstellen om zorgvragers te ondersteunen in het op een veilige manier zelfstandig thuis wonen
- Observatievaardigheden: kan non-verbale en verbale uitingen via beeld op een juiste manier interpreteren
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Inlevingsvermogen: is in staat om (op afstand) de behoefte van de zorgvrager te herkennen en zich een beeld te vormen van de situatie
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Motiverende technieken
- Kan beoordelen wat de zorgvragers' wensen en voorkeuren zijn met betrekking tot (eHealth-) technologie

Attitude

- Heeft een houding die gericht is op ondersteuning (zelfmanagement / empowerment): moedigt zorgvragers aan om een actieve rol te gaan spelen in hun behandeling

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 13: COÖRDINEREN VAN ZORG MET GEBRUIK VAN EHEALTH-TECHNOLOGIE

Kernbegrip: Coördinatie van zorg

CanMEDS-rol: organisator (tevens: communicator / samenwerkingspartner / reflectieve EBP-professional / professional en kwaliteitsbevorderaar)

Context: thuiszorg / polikliniek / algemeen ziekenhuis / ambulante psychiatrie

Omschrijving: De verpleegkundige is verantwoordelijk voor het coördineren van de zorg met als doel de zorg als continu en integraal proces te laten verlopen. Naast face-to-face-overleggen, coördineert de verpleegkundige de zorg met gebruik van in ieder geval het elektronisch patiëntendossier (EPD), e-mail en beeldcommunicatie.

Kennis

- Weten hoe technologie ingezet kan worden in het delen van informatie met collega-zorgverleners
- Kennis van het beleid, procedures en protocollen van de organisatie omtrent de inzet van eHealth-technologie
- Weten hoe eHealth-technologie ingezet kan worden in bestaande zorgpaden
- Kennis van wet- en regelgeving rondom de bescherming en uitwisseling van medische gegevens, bijvoorbeeld: databescherming, informed consent en vertrouwelijkheid

Vaardigheden

- Analytische vaardigheden: kan probleemoplossend en creatief denken
- Kan snel schakelen tussen verschillende zorgvragers / hulpvragen en hierin prioriteren
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (b): is in staat om data helder te presenteren aan collega-zorgverleners en de desbetreffende zorgvrager
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager (a): is in staat om data te meten, vergelijken, groeperen en interpreteren
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen
- Communicatieve vaardigheden: kan doorvragen, parafraseren en samenvatten, goed luisteren, in contact blijven met de zorgvrager ook als de zorgvrager terughoudend reageert
- Kan met verschillende disciplines communiceren

Attitude

- Promoot het belang van een eenduidige manier van analyseren en delen van klinische informatie om zo de kwaliteit van data en de kwaliteit van zorg te verbeteren
- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)

VERPLEEGKUNDIGE EHEALTH-TAAK 14: UITVOEREN VAN EEN DUBBEL-CHECK VAN COLLEGA

Kernbegrip: Veiligheid bevorderen

CanMEDS-rol: organisator (tevens: communicator / samenwerkingspartner / reflectieve EBP-professional / professional en kwaliteitsbevorderaar)

Context: thuiszorg

Omschrijving: Bij het uitvoeren van risicovolle medicatietoediening zoals insulinetoediening en medicatie via een infuuspomp (intraveneus) is een dubbelcheck door een collega-verpleegkundige verplicht (vier-ogen-principe). Voor deze uitvoeren van deze dubbelcheck is geen fysieke aanwezigheid vereist. De dubbelcheck kan ook plaatsvinden via beeld. Daarom verleent en ontvangt een verpleegkundige een dubbel-check met gebruik van beeldcommunicatie bij in ieder geval de toediening van insuline en intraveneuze medicatie.

Kennis

- Weten hoe technologie ingezet kan worden in het delen van informatie met collega-zorgverleners
- Klinische kennis
- Kennis van de procedure wat te doen in geval van nood
- Kennis van wet- en regelgeving rondom de bescherming en uitwisseling van medische gegevens, bijvoorbeeld: databescherming, informed consent en vertrouwelijkheid
- Kennis van het beleid, procedures en protocollen van de organisatie omtrent de inzet van eHealth-technologie

Vaardigheden

- Beschermt de privacy van zichzelf en de privacy van de zorgvrager door bij het gebruik van eHealth-technologie ethische overwegingen en wet- en regelgeving in acht te nemen
- Kan snel schakelen tussen verschillende zorgvragers / hulpvragen en hierin prioriteren
- Kan klinische ervaring effectief combineren met eHealth-technologie bij het nemen van beslissingen
- Kan gezondheidsgerelateerde data effectief gebruiken in de zorg voor de zorgvrager: is in staat om data helder te presenteren aan collega-zorgverleners en de desbetreffende zorgvrager
- Is doelgericht: kan door goed doorvragen snel tot de kern komen

Attitude

- Hanteert een ethisch juiste houding tijdens de beeldcommunicatie (eerlijkheid, vertrouwelijkheid, persoonlijke en professionele integriteit)

AUTEURSINFORMATIE

Thijs van Houwelingen

C.T.M. (Thijs) van Houwelingen MSc, RN, doet promotieonderzoek bij het Lectoraat Vraaggestuurde Zorg, Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening Hogeschool Utrecht en Universitair Medisch Centrum Utrecht onder de naam 'Educational preparation of nurses using technology as a way to provide healthcare remotely'. Daarnaast is hij werkzaam als hogeschooldocent aan de bacheloropleiding Verpleegkunde Hogeschool Utrecht.

Anne Moerman

A.H. (Anne) Moerman, MSc, RN is hogeschooldocent bij de bacheloropleiding Verpleegkunde Hogeschool Utrecht. Zij studeerde in 2014 af als verplegingswetenschapper met 'An explorative Delphi study to uncover knowledge, attitudes and skills for nurses using eHealth'. Daarvoor was zij gedurende een jaar verbonden aan het Lectoraat Vraaggestuurde Zorg Hogeschool Utrecht. Zij leverde een bijdrage aan het SIA-RAAK project PETZ (registratienummer 2010-2-004 INT); Predictors voor het gebruik van e-Health door ouderen en professionals in de zorg.

Helianthe Kort

Prof. dr. H.S.M. (Helianthe) Kort is in 2004 benoemd tot lector Vraaggestuurde Zorg, onderdeel van het Kenniscentrum Innovatie van Zorgverlening Hogeschool Utrecht. Daarnaast is zij sinds 2011 deeltijdhoogleraar aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e). Prof. dr. Kort studeerde Biologie, richting medische biologie aan Universiteit Utrecht (UU). Kort is een expert in de invloed van technologie op het werk van zorgprofessionals en hun cliënten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om ICT, maar ook om bouwfysische aspecten, zoals licht, warmte, vocht en geluid.

Olle ten Cate

Sinds zijn studie Geneeskunde in de jaren zeventig is Prof. dr. Th.J. (Olle) ten Cate werkzaam als medisch onderwijskundige. Vanaf 1980 was hij werkzaam aan de Universiteit van Amsterdam, waar hij betrokken was bij veel onderwijsvernieuwingen. Ten Cate is sinds 1999 hoogleraar Medische Onderwijskunde in het UMC Utrecht en tevens aan de University of California, San Francisco. Daarnaast is hij directeur van het Expertisecentrum voor Onderwijs en Opleiding.

